

ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

Administrative Factors Affecting the School Effectiveness

Bueng Kan Primary Education Service Area Office

ประภาส จิตรรักศิลป์*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิวัฒน์**

ดร.รัชฎาพร พิมพ์ชัย***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนและประสิทธิผลโรงเรียน 2) เปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนและประสิทธิผลโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน 3) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียน 4) หาปัจจัยทางการบริหาร ที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียน และสมการพยากรณ์และ 5) หาแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 334 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.935 และเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.861 และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t – test) ชนิด Independent Samples การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ประสิทธิผลโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่จำแนกตามขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน กับประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ปัจจัยทางการบริหาร, ประสิทธิผลโรงเรียน

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลต่างอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

6. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ด้านการพัฒนาที่มงาน (X_8) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X_4) ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ (X_1) และด้านการจูงใจ (X_5) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน ได้ร้อยละ 46.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.20006 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $Y' = 1.749 + 0.286 X_8 + 0.114 X_4 + 0.094 X_1 + 0.076 X_5$ และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z' = 0.435 ZX_8 + 0.172 ZX_4 + 0.130 ZX_1 + 0.105 ZX_5$

7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน เสนอแนะไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการจูงใจ และด้านการพัฒนาที่มงาน

ABSTRACT

The purposes of this research were: to examine the level of administrative factors and school effectiveness; to compare administrative factors and school effectiveness as perceived by school administrators and teachers with different working position and school sizes; to investigate the relationship between the administrative factors and school effectiveness; to study the predictive power of the administrative factors affecting the school effectiveness; and to establish the guidelines for developing administrative factors affecting the school effectiveness Bueng Kan Primary Education Service Area Office. The samples consisted of a total of 334 participants including 120 school administrators and 214 teachers in schools Bueng Kan Primary Education Service Area Office in the 2017 academic year. The instrument for data collection was a set of questionnaires concerning school administrative factors and school effectiveness. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, t – test (Independent Samples), F – test (One – Way ANOVA), Pearson Product – Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings were as follows:

1. The school administrative factors, as a whole and each aspect were at a high level.
2. The school effectiveness, as a whole and each aspect were at a high level.
3. The school administrative factors as perceived by school administrators and teachers with different working position and school sizes, as a whole were different at a statistical significance of the .01 level.
4. The school effectiveness as perceived by school administrators and teachers with different working position as a whole were not different but school sizes, as a whole were different at a statistical significance of the .01 level.
5. The school administrative factors and the school effectiveness, as a whole had a positive relationship at the statistical significance of the .01 level.
6. The school administrative factors were; personnel development (X_8), communication (X_4), atmosphere and organization culture (X_1) and Motivation (X_5) which were able to predict the school effectiveness. The equation could be summarized in raw scores as follows; $Y' = 1.749 + 0.286 X_8 + 0.114 X_4 + 0.094 X_1 +$

0.076 X_5 and the predictive equation standardized scores was $Z' = 0.435 ZX_8 + 0.172 ZX_4 + 0.130 ZX_1 + 0.105 ZX_5$

7. The guidelines for developing the administrative factors affecting the school effectiveness involved six aspects: atmosphere and organization culture, communication, Motivation and personnel development.

Keywords: Administrative Factors, School Effectiveness

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาดำเนินการภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 และสภาพการณ์ที่เป็นแรงกดดันทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ โดยใช้กรอบและแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) บริบทของการจัดการศึกษา และผลการพัฒนาการศึกษาของไทยในช่วงปี 2552 – 2558 ในด้านคุณภาพของการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 10 – 34) การปฏิรูปการศึกษา จึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับทุกภาคส่วน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ และจะสำเร็จได้ก็ต้องด้วยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับมือกับความท้าทายเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งทักษะสำคัญสำหรับคนยุคศตวรรษที่ 21 และการเป็นไทยแลนด์ 4.0 ดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการ การมีทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่มีประสิทธิภาพ (พรชัย เจตมาต และคณะ, 2559, หน้า 5)

การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษานั้น ปัจจัยสำคัญต่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง ในฐานะผู้นำหลัก ซึ่งมีภาระหน้าที่สำคัญคือ เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรับผิดชอบในการบริหารงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ทำงานร่วมกัน จนสามารถทำให้นักเรียนใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553, หน้า 14) และประสิทธิผลโรงเรียน หมายถึง ผลสำเร็จของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้งานด้านกรจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย และบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความเห็นที่ตรงกันเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของเรียน 2) ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน และ 3) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู

การบริหารทุกๆ องค์การจะเกิดประสิทธิผลได้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง แต่ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสำคัญที่สุดของประสิทธิผลทางการบริหารของผู้บริหารอาจมี 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร การบริหาร และปัจจัยด้านสถานการณ์ของโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินงานต่างๆ 4 งาน ทั้งด้านโรงเรียน ด้านการบริหาร ด้านครู และอื่นๆ ภายในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่

จากสภาพการณ์และหลักการที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายผู้บริหารองค์การ สมาชิกทุก คน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องขององค์การทุกระดับจะต้องร่วมมือกันพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิผลให้จงได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาที่มุ่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ให้มีคุณภาพ เกิดประสิทธิผล และจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน มีการดำเนินการอยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน มีมากน้อยเพียงใด
3. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
5. ปัจจัยทางการบริหารที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี หรือไม่อย่างไร
6. ปัจจัยทางการบริหาร ที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และสมการพยากรณ์เป็นอย่างไร
7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เป็นอย่างไร

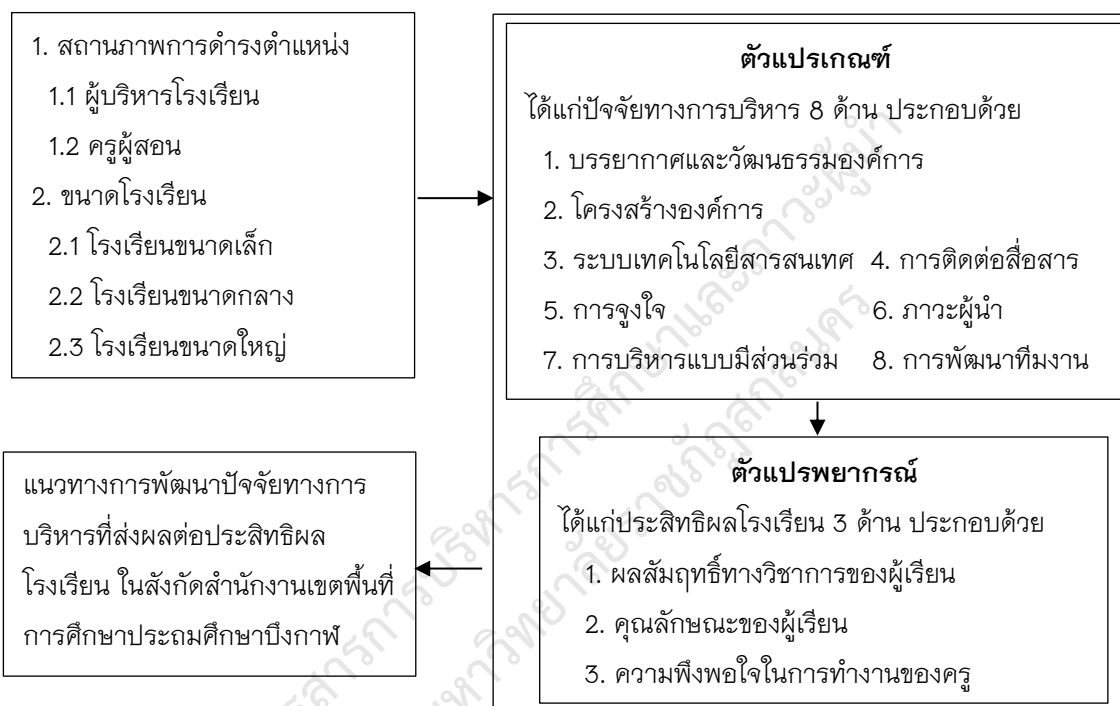
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี ตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน

5. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
6. เพื่อหาปัจจัยทางการบริหาร ที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ และสมการพยากรณ์
7. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรการวิจัย (Research Population) ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งสิ้น 2,362 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร 248 คน และครูผู้สอนจำนวน 2,114 คน จากทั้งหมด 212 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 334 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 120 คน และครูผู้สอน จำนวน 214 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 – 610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.935 และเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.861 และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามไปมอบให้กับผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 334 ฉบับ เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 334 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t – test) ชนิด Independent Samples การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ด้านการจูงใจ และด้านภาวะผู้นำ ตามลำดับ

2. ประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ตามลำดับ

3. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ โดยรวม พบว่า ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ประสิทธิผลโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ โดยรวม พบว่า ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนโดยรวม (X_i) กับประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวม (Y_i) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.633

6. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 8 ด้าน พบว่ามีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาที่มงาน (X_8) และด้านการติดต่อสื่อสาร (X_4) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ (X_1) และด้านการจูงใจ (X_5) ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ร้อยละ 46.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.20006 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $Y' = 1.749 + 0.286 X_8 + 0.114 X_4 + 0.094 X_1 + 0.076 X_5$ และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z' = 0.435 Z_{X_8} + 0.172 Z_{X_4} + 0.130 Z_{X_1} + 0.105 Z_{X_5}$

7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน

7.1 ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ควรส่งเสริมบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการปฏิบัติงานของครู โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีการจัดโครงสร้างการบริหารในโรงเรียนที่ชัดเจน สร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร ให้เกิดความไว้วางใจ ความเชื่อใจ และความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของผู้นำ ควรสร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม

7.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ควรสร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย มีความชัดเจน ก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมถึงผู้บริหารควรใช้เทคนิคการสื่อสารที่เป็นมิตรเพื่อให้มีความรู้สึกอยากร่วมงาน จัดกิจกรรมกลุ่มให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการปฏิบัติงาน

7.3 ด้านการจูงใจ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ควรมีการสร้างแรงจูงใจทั้งทางบวกและทางลบ มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานอย่างยุติธรรม ควรกระตุ้นให้บุคลากรในโรงเรียนกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ จัดกิจกรรมประกาศเกียรติคุณให้บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น

7.4 ด้านการพัฒนาที่มงาน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

การพัฒนาที่มงานนั้นควรมีการมอบหมายงานให้ร่วมรับผิดชอบกันเป็นทีม สนับสนุนส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีม โดยการจัดกิจกรรม Walk rally เพื่อพัฒนาโรงเรียน และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน การนิเทศผลการปฏิบัติงาน ควรส่งเสริมให้สมาชิกศึกษานวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ด้านการจูงใจ และด้านภาวะผู้นำ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยทางการบริหาร เป็นสิ่งที่จะมาสนับสนุนการดำเนินงานทางการบริหาร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วุฒิพร ประทุมพงษ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า ปัจจัยทางการบริหารในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยทางการบริหารด้านการพัฒนาครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนเป็นผลสำเร็จของโรงเรียนที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนในการทำงานร่วมกัน เพื่อทำให้งานด้านการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย วิทยา สวณกุลลาบ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความพึงพอใจในงานของครู รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน และน้อยที่สุด คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านมากกว่าครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการสามารถโน้มน้าวหรือจูงใจให้ทุกฝ่ายในโรงเรียนปฏิบัติงานในหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรารัตน์ แสงวงศ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้อของครูเพื่อความพร้อมสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อปัจจัยทางการบริหารที่มีสถานภาพแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยรวม พบว่า ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่าได้รับปัจจัยทางการบริหารมากกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก จึงทำให้มุมมองที่มีต่อปัจจัยทางการบริหารโดยภาพรวมมากกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ปัจจัยการบริหารของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ประสิทธิภาพโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ต่างมีความมุ่งหวังและต้องการให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรชนก แยมอุทัย (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากรทางการศึกษา เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน พบว่าไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยรวม พบว่า ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่า มีความพร้อมในการจัดการศึกษา ทรัพยากรสนับสนุน รวมไปถึงตัวนักเรียนที่มีความพร้อมในการเรียนรู้นั้นมากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ฤทธิ์ นามเหล่า (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่าประสิทธิภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

โรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงานและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนโดยรวม (X_1) กับประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวม (Y_1) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.633 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเข้าใจและมีความคิดเห็นว่างบปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลโรงเรียนนั้นมีความสัมพันธ์กันทางบวก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วราภรณ์ เนาเพชร (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประทุมธานี เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประทุมธานี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 8 ด้าน พบว่ามีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาที่มุ่งงาน (X_8) และด้านการติดต่อสื่อสาร (X_4) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ (X_1) และด้านการจูงใจ (X_5) ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ร้อยละ 46.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.20006 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนได้ มีทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการจูงใจ และด้านการพัฒนาที่มุ่งงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จเกิดประสิทธิผลของโรงเรียนต้องอาศัยการพัฒนาที่มุ่งงาน ซึ่งการพัฒนาที่มุ่งงานในบริบทนี้คือการพัฒนาครู ซึ่งการพัฒนาที่มุ่งงานเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อองค์การ การค้นหาวิธีการ และเครื่องมือต่างๆ ที่จะสร้างบรรยากาศในการทำงานเพื่อกระตุ้นให้ทรัพยากรมนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ สร้างบรรยากาศองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และการเปลี่ยนค่านิยมให้ถูกต้องในเรื่องความรับผิดชอบ หากครูได้รับการพัฒนาแล้ว ก็ย่อมนำสิ่งทีพัฒนาไปสู่การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพของตัวผู้เรียน เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น มีคุณลักษณะที่ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐพงศ์ พลศรี (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยวัฒนธรรมโรงเรียน ปัจจัยเทคโนโลยี ปัจจัยบรรยากาศในโรงเรียน และปัจจัยงบประมาณ เป็นตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานีที่ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .863 มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 74.50

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนที่มีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีจำนวน 4 ด้าน โดยตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านการพัฒนาที่มุ่งงาน รองลงมาคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การและด้านการจูงใจ ตามลำดับ ดังนั้นควรมีการส่งเสริมปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนด้านดังกล่าวให้อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยการส่งเสริมและกระตุ้นให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเพื่อเกิดประสิทธิผลโรงเรียน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ในการบริหารงานควรมีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเสริมทักษะการพัฒนา ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน เพื่อให้สามารถนำไปพัฒนาประสิทธิผลโรงเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรนำปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ไปทำการวิจัยในรูปแบบ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และเขตอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรชนก แยมอุทัย. (2557). *ประสิทธิผลสถานศึกษาตามทฤษฎีของบุคคาลกรทางการศึกษา*. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณรงฤทธิ์ นามเหลา. (2560). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐพงศ์ พลศรี. (2556). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พรชัย เจตมาจนและคณะ. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการสู่การเปลี่ยนผ่านศตวรรษที่ 21 : ไทยแลนด์ 4.0. *วารสารหลักสูตรและการเรียนการสอนคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 2(1), 1 – 14.
- พัชรรัตน์ แสงวงศ์. (2556). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล. (2560). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรภรณ์ เนาเพชร. (2558). *ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.บ. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิทยา สอนกุลหลาบ. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วุฒิพร ประทุมพงษ์. (2556). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.